

SPRAWOZDANIE**dotyczące sprawozdania finansowego Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych za rok budżetowy 2013 wraz z odpowiedzią Agencji**

(2014/C 442/28)

WPROWADZENIE

1. Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (zwana dalej „Agencją”, inaczej „ERCEA”) z siedzibą w Brukseli została ustanowiona decyzją Komisji 2008/37/WE⁽¹⁾. Agencję ustanowiono na okres rozpoczynający się dnia 1 stycznia 2008 r. i kończący się dnia 31 grudnia 2017 r. Zadaniem Agencji jest zarządzanie programem szczegółowym „Pomysły”, stanowiącym część siódmego programu ramowego na rzecz badań naukowych⁽²⁾.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2013 r.; jak również
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw⁽⁵⁾:

- a) Zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji⁽⁶⁾ oraz sporządzanie szacunkowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Komitet kierujący zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach.
- b) Zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – wszczynanie postępowań sądowych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 9 z 12.1.2008, s. 15.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku skrótoowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku wyniku ekonomicznego, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikami.

⁽⁵⁾ Art. 62 i 68 w związku z art. 53 i 58 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1).

⁽⁶⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR)/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie⁽⁷⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone celem zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2013 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Milan Martin CVIKL, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 1 lipca 2014 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

⁽⁷⁾ Art. 162 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 966/2012.

ZAŁĄCZNIK

Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (Bruksela)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu (art. 182 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wieloletni program ramowy określający wszystkie działania Unii jest uchwalany przez Parlament Europejski i Radę, stanowiące zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą, po konsultacji z Komitetem Ekonomiczno-Społecznym. Program ramowy: <ul style="list-style-type: none"> — ustala naukowe i technologiczne cele, które mają być osiągnięte poprzez działania przewidziane w artykule 180 oraz priorytety, które się z nimi wiążą, — wskazuje ogólne kierunki tych działań, — ustala ogólną maksymalną kwotę oraz szczegółowe zasady współuczestnictwa finansowego Unii w programie ramowym, jak również odpowiednie udziały w każdym z przewidywanych działań. 2. Program ramowy jest dostosowywany lub uzupełniany w zależności od rozwoju sytuacji. 3. Program ramowy jest urzeczywistniany poprzez programy szczegółowe przygotowywane w ramach każdego działania. Każdy program szczegółowy określa szczegółowe zasady jego realizacji, ustala czas jego trwania i przewiduje środki uznane za niezbędne. Suma kwot uznanych za niezbędne, ustalona przez programy szczegółowe, nie może przekroczyć ogólnej maksymalnej kwoty ustalonej dla programu ramowego i dla każdego działania. 4. Rada, stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą i po konsultacji z Parlamentem Europejskim oraz Komitetem Ekonomiczno-Społecznym, uchwała programy szczegółowe.
<p>Kompetencje Agencji (decyzja Komisji 2008/37/WE)</p>	<p>Cele</p> <p>Agencja została ustanowiona decyzją Komisji 2008/37/WE z dnia 14 grudnia 2007 r. do celów zarządzania wspólnotowym programem szczegółowym „Pomysły” w dziedzinie badań pionierskich na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 58/2003. Program „Pomysły” jest realizowany przez Europejską Radę ds. Badań Naukowych, obejmującą niezależną Radę Naukową, która ustanawia strategię naukową Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych i monitoruje jej wykonanie przez Agencję, odpowiedzialną za zarządzanie operacyjne. Agencja uzyskała autonomię od Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji w dniu 15 lipca 2009 r.</p> <p>Zadania</p> <p>Zadania Agencji są opisane w akcie delegującym (zob. decyzja Komisji C(2008) 5694), a w szczególności w jego art. 5–7. Zadania te obejmują:</p> <ul style="list-style-type: none"> — wszystkie aspekty związane z zarządzaniem administracyjnym i realizacją programu, a w szczególności procedury ewaluacyjne, wzajemna ocena oraz proces wyboru zgodnie z zasadami ustanowionymi przez Radę Naukową, — zarządzanie dotacjami pod względem finansowym i naukowym.

<p>Zarządzanie (decyzje Komisji C(2008) 5132 i C (2011) 4877) (decyzje Komisji 2007/134/WE i 2011/12/UE) (decyzja Rady 2006/972/WE) (rozporządzenie Rady (WE) nr 58/2003)</p>	<p>Komitet kierujący Komitet kierujący jest organem nadzorującym działania Agencji i jest mianowany przez Komisję (zob. decyzja Komisji C(2008) 5132). Komitet przyjmuje roczny program prac Agencji (zatwierdzony przez Komisję), budżet administracyjny i sprawozdania roczne. Składa się z pięciu członków i jednego obserwatora.</p> <p>Rada Naukowa Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERBN) Na mocy decyzji Komisji 2007/134/WE Rada Naukowa ERBN ustala strategię naukową programu szczegółowego „Pomysły”, jest w pełni upoważniona do decydowania o rodzaju badań, które będą finansowane zgodnie z art. 5 ust. 3 decyzji 2006/972/WE i pełni rolę gwaranta jakości działań z naukowego punktu widzenia. Do jej zadań należy w szczególności ustalanie rocznego programu pracy w ramach programu szczegółowego „Pomysły”, ustanowienie procedury wzajemnej oceny, a także monitorowanie i kontrola jakości wdrożenia programu szczegółowego „Pomysły”, bez naruszania odpowiedzialności Komisji. Składa się z dwudziestu dwóch członków mianowanych przez Komisję.</p> <p>Dyrektor Agencji Mianowany przez Komisję Europejską na cztery lata.</p> <p>Kontrola zewnętrzna Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu Parlament Europejski działający na zalecenie Rady.</p>
<p>Środki udostępnione Agencji w roku 2013 (2012)</p>	<p>Budżet 40,1 (37,8) mln euro</p> <p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2013 r. W budżecie operacyjnym na rok 2013 zapisano plan zatrudnienia obejmujący 100 (100) pracowników tymczasowych oraz przewidziano środki na zatrudnienie 289 (289) pracowników kontraktowych i oddelegowanych ekspertów krajowych, co oznacza łącznie 389 (389) stanowisk. Na koniec 2013 r. obsadzonych było 379 (380) z nich:</p> <ul style="list-style-type: none"> — 99 (96) pracowników tymczasowych, w tym 13 (11) oddelegowanych i 86 (85) pracowników zewnętrznych, — 270 (275) pracowników kontraktowych, — 10 (9) oddelegowanych ekspertów krajowych. <p>Przydział stanowisk:</p> <ul style="list-style-type: none"> — działania operacyjne (wydziały naukowe oraz zarządzające dotacjami): 70 % (71 %), — działania administracyjne (inne wydziały): 30 % (29 %).
<p>Produkty i usługi w roku 2013 (2012)</p>	<p>1. Monitorowanie umów o dotację, zawartych w wyniku naborów wniosków na granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę, granty dla badaczy zaawansowanych i granty w zakresie synergii oraz dotacje na weryfikację poprawności projektu w ramach programu prac programu szczegółowego „Pomysły”. Program ten jest wdrażany w drodze publikacji corocznych ogłoszeń o naborze wniosków, po której następuje ocena (przez zewnętrznych ekspertów), sporządzenie i podpisanie umów o dotację, a następnie monitorowanie realizacji projektów. Każdy nabór wniosków owocuje pewną liczbą umów o dotację o przewidywanym okresie realizacji projektów wynoszącym około pięciu lat.</p>

2. Realizacja naboru wniosków na rok 2013 w ramach programu prac programu szczegółowego „Pomysły” (granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę, granty dla badaczy zaawansowanych, granty w zakresie synergii oraz dotacje na weryfikację poprawności projektu). W 2013 r. złożono 10 151 wniosków, w tym 3 329 o granty dla badaczy rozpoczynających niezależną karierę, 3 673 o nowoutworzone granty dla badaczy, którzy utrwalają swoją niezależną grupę badawczą lub projekt, 2 408 o granty dla badaczy zaawansowanych i 449 o granty w zakresie synergii, a także 292 wnioski o dotację na weryfikację poprawności projektu. Spośród tych wniosków 9 968 zostało uznanych za kwalifikowalne i ocenionych przez komisje oceniające. Łącznie do finansowania wybrano 959 wniosków (890 z głównych list oraz 69 z list rezerwowych).
3. Opracowanie i rozpowszechnianie informacji na temat programu szczegółowego „Pomysły” oraz działań Agencji w 2013 r.
4. W 2013 r. Rada Naukowa odbywała regularne spotkania w Europie, zwykle na zaproszenie władz krajowych. Spotkania w różnych państwach członkowskich lub w krajach stowarzyszonych mają na celu eksponowanie ERBN. Zarówno władze krajowe, jak i lokalne środowiska naukowo-badawcze uważają te spotkania za istotne wydarzenia. W okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2013 r. zorganizowano pięć sesji plenarnych Rady Naukowej: w styczniu, marcu i grudniu w Brukseli (Belgia), w czerwcu w Bratysławie (Słowacja) i w październiku w Utrechcie (Niderlandy). Zgodnie z zaleceniami panelu ds. przeglądu struktur i mechanizmów ERBN z 2009 r. Rada Naukowa powołała dwa stałe komitety: pierwszy – zapewniający wytyczne w zakresie konfliktu interesów, uchybień naukowych i kwestii etycznych – oraz drugi – zajmujący się wyborem członków paneli oceniających. Agencja Wykonawcza wspierała działania obu komitetów, z których każdy odbył po trzy spotkania w 2013 r. Członkowie Rady Naukowej spotykają się również w ramach grup roboczych poświęconych konkretnym zagadnieniom. W 2013 r. Agencja Wykonawcza zorganizowała szereg spotkań grup roboczych ERBN ds. innowacji i kontaktów z przemysłem, otwartego dostępu, umiędzynarodowienia i równowagi płci. Grupy robocze przeprowadzają analizy i wspierają strategię naukową ERBN, składając wnioski przyjmowane przez Radę Naukową na posiedzeniach plenarnych w dziedzinach z zakresu ich kompetencji. Agencja Wykonawcza we współpracy z członkami tych grup przygotowała szereg dokumentów roboczych obejmujących analizy i kluczowe wnioski na temat konkretnych kwestii podejmowanych przez grupy robocze i stałe komitety.

W 2013 r. cztery z pięciu grup roboczych zorganizowały w Brukseli cztery istotne wydarzenia:

- Grupa robocza ds. innowacji i kontaktów z przemysłem: „Nowe technologie z ERBN” – spotkanie zorganizowane dnia 5 lutego wspólnie z firmą Science Business; 11 beneficjentów korzystających z dotacji na weryfikację poprawności projektu spotkało się z różnymi inwestorami reprezentującymi środowiska przemysłowe w celu omówienia swoich projektów i ewentualnego nawiązania kontaktów biznesowych.
- Grupa robocza ds. otwartego dostępu: „Seminarium na temat infrastruktury umożliwiającej wolny dostęp do treści w naukach społecznych i humanistycznych”. Wydarzenie zostało zaplanowane i zrealizowane we współpracy z grupą roboczą ds. wolnego dostępu działającą w ramach Rady Naukowej. Przyciągnęło ono szerokie grono specjalistów w dziedzinie wolnego dostępu, między innymi przedstawicieli ośrodków uniwersyteckich, podmiotów finansujących i decydentów. W seminarium uczestniczyło też dwóch beneficjentów dotacji ERBN.
- Grupa robocza ds. KKW (kluczowych wskaźników wykonania zadań): Warsztaty dotyczące identyfikacji „badań pionierskich” i „nowych obszarów badań” we wnioskach badawczych zostały zorganizowane przy współudziale koordynatorów dwóch projektów, których celem jest zbadanie, jaką rolę może odegrać analiza bibliometryczna w strategii monitorowania i oceny ERBN, prowadzonych w ramach działań koordynacyjnych i wspierających. W czasie

dyskusji, która odbyła się w dniach 20–21 lutego, członkowie Rady Naukowej ERBN, specjaliści w dziedzinie naukometrii, pracownicy naukowcy Agencji Wykonawczej Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych, pracownicy Dyrekcji Generalnej ds. Badań Naukowych i Innowacji oraz Dyrekcji Generalnej ds. Sieci Komunikacyjnych, Treści i Technologii, a także przedstawiciele innych organów finansujących naukę, przyjrzeni się wynikom badań przedstawionym przez członków zespołów realizujących projekty w ramach działań koordynacyjnych i wspierających, dotyczących technik bibliometrycznych i wskaźników informujących o stopniu wspierania przez ERBN wniosków projektowych z zakresu „badań pionierskich” i „nowych obszarów badań”.

- Grupa robocza ds. równowagi płci: „Na drodze w górę: równouprawnienie płci w nauce i technologii”. Celem warsztatów było zgromadzenie przedstawicieli krajowych organizacji badawczych oraz ekspertów ds. płci w celu przedyskutowania różnorodnych praktyk i podejść do włączania problematyki płci do głównego nurtu polityki w różnych krajach Europy oraz w celu wymiany informacji o najlepszych praktykach w odniesieniu do polityki i podejść promujących większy udział kobiet w badaniach naukowych.

Źródło: załącznik przekazany przez Agencję.

ODPOWIEDŹ AGENCJI

Agencja przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Trybunału.
